

‘We willen
alleen maar
aardig zijn...’

OPAC OMAC TERREUR

Waar zouden we zijn zonder opa en oma? De schatten passen op, verwennen je kinderen en stoppen tussen de bedrijven door de vriezer vol. Heerlijk. Maar wat zou je ze soms graag heel even achter het behang willen plakken.

II

Hoorde je dat nou goed? Zei oma daarnet echt, met een opgeluchte glimlach, tegen opa: “Gelukkig lijkt ie op ons!” Ja. Ze zei het. Sterker nog: al een heleboel opa’s en oma’s hebben dat gezegd, in aanbidding boven de wieg. Er zijn ook talloze opa’s zoals de vader van Carla (32), die zijn kleinzoon tijdens het oppassen volpropt met lekkers omdat ‘het zo’n klein ventje is’. En wat dacht je van de ouders van Lydia (34)? Zij gebruikten hun oppassleutel om eens even lekker het huis te schrobben toen Lydia met haar gezin op vakantie was. En ze openden de binnengekomen post, betaalden zelfs rekeningen. Echt. Hun bemoeienis kent geen grenzen. **Ze bedoelen het vast niet slecht, maar o, wat hebben ze vaak niet door dat jij doodzenuwachtig wordt van al die goed bedoelde gestes waar je niet op zit te wachten.** En probeer er maar eens iets van te zeggen. Zitten ze onmiddellijk in de hoogste boom. Bovendien: oma wil toch alleen maar aardig zijn?

Vaak komt grootouderterror voort uit niets anders dan de enorme blijdschap die opa en oma voelen nu ze kleinkinderen hebben. Die willen ze uiten door de kinderen te verwennen en jou af en toe iets uit handen te nemen. Want opa en oma zien als geen ander hoeveel ballen moeders tegenwoordig in de lucht moeten houden. En dus gaan ze extra hun best doen voor jou en hun kleinkinderen. Lastig misschien, maar wel onschuldig. Meestal. “Elke keer als ik Brechtje (1) ophaal bij mijn moeder, heeft ze andere kleren aan,” zegt Abby (34). “Mijn kledingkeuze is nooit goed genoeg. Het is meestal te koud, maar vaak ook te warm, de kleuren zijn te

flets of juist te fel en de broeken zijn te kort of, jawel, te lang. Brechtje krijgt dus voortdurend nieuwe outfits van oma. Ik zeg er niks van, al vind ik het niet fijn. Het voelt toch een beetje als een motie van wantrouwen, want mijn moeder vindt kennelijk dat ik mijn eigen kind niet kan aankleden. Maar ja, ze koopt onwijs leuke dingen en vindt het heerlijk om te doen. Dus ik hou mijn mond.”

De 4-jarige zoon van Anne (35) wilde dolgraag lang haar, tot groot ongenoegen van zijn oma. Voortdurend liet ze doorschemeren dat het zo slordig stond en dat haar kleinzoon er toch niet als een meisje bij moest te lopen. Tijdens een middagje oppassen leverde ze haar kleinzoon af bij de kapper. Weg haar.

“Daarmee ging ze een grens over,” zegt Eva Bronsveld, opvoedcoach en schrijfster van ‘De Opvoedkalender’. Ze geeft workshops over opvoeden en hoort regelmatig verhalen van ouders die de goede bedoelingen van opa en oma storend vinden. “Dit soort beslissingen horen bij ouders, niet bij grootouders. Ook niet als ze vaak oppassen.”

En hoe ga je om met praktische opvoedgeschillen? Wie nu kleine kinderen heeft, voedt vaak op volgens een bepaalde methode, met bijbehorende do’s en don’ts. Leg dat maar eens uit aan opa, die een tik op de vingers heel normaal vindt. Of aan oma, die jouw zoon dood-

‘Tijdens een middagje oppassen ging oma met mijn zoon naar de kapper. Weg haar’

‘Stiekem geeft ze mijn kinderen toch snoep. En vlak voor ik kom, poetst ze hun tanden’

leuk op de gang zet om af te koelen terwijl jij een opvoeding zonder straf voor ogen had. Of een vleesloze, zoals Janneke (33). “Ik ben vegetariër en eet biologisch. De kinderen ook. Maar mijn schoonmoeder vindt dat onzin en geeft ze vlees en snoep. Dan poetst ze hun tanden vlak voordat ik ze ophaal, in de hoop dat ik het niet merk.” Voeding is een van de grootste discussiepunten tussen grootouders en ouders. Gezond eten is hip, en aandacht hiervoor is helemaal niet gek nu steeds meer kinderen last hebben van overgewicht. Veel ouders gaan daarom op de biologische toer, doen vlees, suiker en kleurstof in de ban en willen dat de kinderen niet snoepen. Nieuwerwets gedoe in de ogen van veel grootouders. “Zij zien snoep als een onschuldige traktatie die je de kinderen uit liefde gunt,” zegt Eva Bronsveld. “Zoals zij dat hun eigen kinderen gunden, in de tijd dat snoep nog best luxe was. Om over hun eigen jeugd maar te zwijgen.”

Dus neemt oma snoepjes mee en roept dat ze oma is en dus mag verwennen. Is dat erg? “Nee, je hoeft als ouders echt niet zo krampachtig aan opvoedregels vast te houden. Het is opvoedkundig gezien juist goed dat kinderen leren dat mensen verschillend met hen omgaan en dat ergens anders andere regels kunnen gelden dan thuis.”

Ook hooggespannen verwachtingen kunnen een bron van onenigheid zijn. Sommige opa’s en oma’s keken zó reikhalzend uit naar het grootouderschap dat ze zich er de wereld van voorstellen. Dat kunnen (aanstaande) ouders als dwingend ervaren. Zo eiste de moeder van de zwangere Suzanne (24) dat ze mee mocht als er een echo gemaakt werd, en wilde ze per se bij de bevalling zijn. Dat was haar recht als aanstaande oma, vond ze. Suzanne zag dat anders, maar durfde er niets van te zeggen omdat ze haar moeder niet wilde teleurstellen. ➤

MAG IK EVEN
MET JE PRATEN?

Tips van Eva en Beatrijs voor een goed gesprek met opa en oma.

- **Bedenk van tevoren wat je precies wilt zeggen en hoe je dat gaat formuleren.**
- **Blijf vriendelijk.**
- **Wees duidelijk en geef voorbeelden.**
- **Vraag hoe zij denken over de kwestie die je ter sprake brengt, en vertel dan hoe jij ertegenover staat.**
- **Gooi geen bak verwijten op tafel, maar hou de dialoog open. Hoe harder jij zegt dat ze iets niet goed doet, hoe meer ze ertegenin zullen gaan.**
- **Bedenk dat ook zij het beste voor je kind willen**

‘Opvoedkundig is het prima dat kinderen merken dat bij andere mensen andere regels gelden’

◀ Ook Carla corrigeerde haar vader niet als hij haar zoon te veel lekkers gaf: “Ik heb mijn opa en oma nooit gekend en dat heb ik als een gemis ervaren. Mijn kinderen worden erg verwend door hun grootouders, maar daarmee maken zij goed wat ik heb gemist.”

We geven opa en oma dus vaak ook de ruimte voor hun terreur. En in veel gevallen is het ook genoeg om tot tien te tellen en een paar keer diep te zuchten. Maar soms werkt dat niet meer. Bij Nathalie begon het toen ze, na een miskraam, aan haar (inmiddels ex-) schoonouders vertelde dat ze weer zwanger was. “Na een doodse stilte zei mijn schoonmoeder: ‘Ik ben er nog niet aan toe om oma te worden, hoor. Dus denk maar niet dat ik ga oppassen.’ En meteen daarna: ‘Hoe denk jij trouwens een gezond kind op de wereld te zetten? Je hebt niet voor niets een miskraam gehad!’ Daar zat ik dan met een Nijntje-boekje over opa-en-oma-worden. Ik vond het zo erg.” Haar schoonmoeder wist van geen ophouden. Tijdens de zwangerschap kwam er niks. Geen blijdschap, geen steun, geen cadeautjes. Behalve: “Jij wordt wel erg dik zeg, weet je zeker dat er niks mis is?” Dus toen Nathalie met 24 weken in het ziekenhuis belandde met een ernstige allergie en ook de baby gevaar liep, wist oma het zeker: haar schoondochter kon geen gezonde kinderen krijgen. Dus daar hoefde ze ook geen aandacht meer aan te besteden. “Maar toen Louisa geboren was, moest er natuurlijk wel een goede foto van haar komen. Dus trok oma het babymutsje van haar hoofd en legde haar zonder overleg ‘leuk’ neer, terwijl ze aan allerlei apparatuur op mijn borst lag!” Een paar weken later was voor Nathalie de maat vol. “Oma trok Louisa, die ze consequent ‘Lisa’ noemde, zomaar uit mijn armen. Omdat ik haar het oma-schap ontnam, zoals ze letterlijk zei. Toen heb ik haar het huis uit gezet. Louisa heeft nu nog één opa en één oma, mijn ouders. Dat vind ik heel erg, maar het is niet anders.” Beatrijs Ritsema geeft in haar rubriek ‘Moderne manieren’ in Trouw

advies over hoe mensen het best met elkaar kunnen omgaan. Ze krijgt regelmatig brieven van zowel ouders als grootouders die het (even) niet goed met elkaar kunnen vinden. “Het heeft allemaal te maken met loslaten,” zegt Ritsema. “Dat is een belangrijke taak van ouders. Een taak die begint zodra hun kind geboren wordt, en die steeds meer vorm krijgt naarmate het kind ouder wordt. Als hun kind zelf kinderen krijgt, moet die taak toch wel volbracht zijn. Dat is meestal ook zo, zeker als kinderen vanaf hun achttiende een zelfstandig leven leiden. Als ze dan vanwege de kleinkinderen weer wat meer op hun ouders gaan leunen, is de afhankelijke ouder-kind-relatie al verdwenen en is het eenvoudiger om afstand te houden.” Het zorgt meestal dat je begrip hebt voor elkaars (afwijkende) standpunten en ergernissen eerder durft uit te spreken.

Maar soms gaat het mis met dat loslaten. Bijvoorbeeld als je vlak bij elkaar woont. Ritsema: “Als je elkaar veel ziet, wordt de afhankelijkheidsrelatie met je ouders meestal gecontinueerd. Wordt je (schoon) moeder vervolgens oma, dan bemoeit ze zich makkelijker met de kleinkinderen, terwijl het voor jou lastig is om er iets van te zeggen omdat je de relatie niet wil verpesten. Je ziet elkaar immers elke dag.”

Volgens opvoedcoach Eva Bronsveld is het ook een kwestie van tijd. “Net zoals jij moet wennen aan je rol als moeder, moeten grootouders zich hun nieuwe positie ook eigen maken. Jij hebt hen nu nog minder nodig – alleen al omdat bijna al je tijd in je gezin gaat zitten – en dat vinden ze vaak lastig. Ze zouden het liefst willen dat je hen, gepokt en gemazeld als ze zijn, regelmatig om raad en daad vraagt. Daarmee geef je indirect ook aan dat ze jou goed hebben opgevoed. Dat willen ze graag horen. Als dat uitblijft, geven sommige grootouders hun advies en bemoeienissen ongevraagd of op een manier waarop jij niet echt zit te wachten.” Het ingewikkelde is, dat zelfs vrouwen die onafhankelijk zijn van hun ouders nog steeds op zoek zijn naar hun goedkeuring. Bronsveld: “Ze willen graag horen dat opa en oma zeggen: ‘Wat ben jij toch een geweldige moeder!’. Dus eigenlijk heb je elkaar in de houdgreep.” Jet (33) vermoedt dat er bij haar schoonmoeder ook zoiets speelt. “Altijd als ik de kinderen in geval van nood bij haar breng, want ze wil niet structureel oppassen, roept ze: ‘Kom maar gauw bij oma! Jullie mama moet zo nodig werken en carrière maken, gaan we het bij opa en oma thuis wél gezellig maken!’ Daarmee trapt ze op mijn

ziel. En ze blijft het zeggen. Zou ze jaloers zijn omdat ik wel een eigen leven heb, en zij dat vroeger nooit heeft gehad?”

“Vraag het haar,” stelt Eva Bronsveld voor. “Het gesprek aangaan over zaken waar je last van hebt, is de beste methode. Ook voor kinderen, want die voelen alles aan. Het is lastig, want er komen veel emoties bij kijken. Denk na wat je precies wilt zeggen. Geef opa en oma het gevoel dat je ze vertrouwt en zeg dat je openstaat voor suggesties.” “Ga er ook altijd vanuit dat opa en oma het niet kwaad bedoelen,” adviseert Beatrijs Ritsema. “Net als jij willen ze het beste voor de kinderen. Dus wees mild. Als opa en oma dingen doen waar jij niet op zit te wachten, maar er is geen sprake van misbruik, mishandeling of gevaar, laat het dan gaan. **Vergeet niet dat opa en oma de regels ook een beetje horen op te rekken.** Zint iets je écht niet? Zeg het dan op een vriendelijke manier. Bedek dingen niet met de mantel der liefde. Dan gaat het gisten en explodeert het na een tijdje.”

Tenslotte: kijk eens naar je geliefde. Maakt hij zich druk om de manier waarop opa en oma met je kind omgaan? Bemerkt je bij opa onderhuidse spanningen als hij bij jullie is? Nee? Precies. Soms valt van mannen een heleboel te leren. ●

JE BENT
NIET ALLEEN

Op beatrijs.com staan alle brieven die Beatrijs Ritsema ontvangt voor haar rubriek in de krant. Zoek eens op ‘grootouders’ of ‘schoonmoeder’ en concludeer: zó slecht heb je het ook weer niet getroffen.

Ach, Bas heeft koorts

Net als Bas kan je kindje zich aardig ellendig voelen door een loopneusje, zere keel en koorts. Gelukkig is er Sinaspril vloeibaar: dat werkt snel en effectief.

Gemakkelijk toe te dienen
Gemengd door een lekker sapje, fruit-hapje of gewoon puur (bananensmaak).

Snel en effectief bij pijn en koorts
En een goed alternatief voor zetpilltjes.

Altijd de juiste dosering
Met het bijgesloten lepeltje kun je gemakkelijk en nauwkeurig doseren op de leeftijd van je kindje.

Sinaspril is goed voor Bas en voor jouw kindje, ze zijn zó weer beter.

Sinaspril paracetamol **Eerste hulp bij Kinderkwaaltjes**

Lees voor gebruik de bijsluiter. Sinaspril® paracetamol is verkrijgbaar bij drogist en apotheek.

KOAG nr.: 84-0913-2017

